

РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ ОКРЕМИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ФАКТОРІВ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ М'ЯСА І М'ЯСОПРОДУКТІВ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ В ВЕЛИКООЛЕКСАНДРІВСЬКОМУ РАЙОНІ, ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Горобей О.М., Галич О.В.

В сучасних умовах виробництва система управління безпеки продукції тваринництва – актуальна, необхідна і своєчасна [1, 2].

На безпеку м'яса і м'ясопродуктів сільськогосподарських тварин впливають фактори, які умовно можна розділити на дві групи: ветеринарні (епідеміологічні) та санітарні (технологічні) [3, 4].

Великоолександрівський район Херсонської області є аграрним і значну його частку займає скотарство. [5].

Тому, метою наших досліджень є моніторинг окремих ветеринарних факторів системи управління безпеки м'яса і м'ясопродуктів великої рогатої худоби в Великоолександрівському районі Херсонської області.

Місце проведення досліджень: Великоолександрівський район Херсонської області.

Об'єкт дослідження: звітна документація (1-вет, 1А-вет, 5-вет, 6-вет).

Предмет дослідження: вплив ветеринарних факторів на систему управління безпеки м'яса і м'ясопродуктів великої рогатої худоби безпеку на етапі вирощування у Великоолександрівському районі Херсонської області.

Методи дослідження: сучасні, класичні, загальноприйняті.

Результати досліджень: Велику рогату худобу в Великоолександрівському районі Херсонської області вирощують в індивідуальних присадибних господарствах мешканців та в сільськогосподарських підприємствах. При цьому, в сільськогосподарських підприємствах вирощують не значну частку.

Останні 5 років спостерігається тенденція до росту поголів'я тварин в Великоолександрівському районі Херсонської області за рахунок індивідуальних присадибних господарств мешканців, а в сільськогосподарських підприємствах зменшується.

Нами встановлено, що останні 5 років процеси вирощування кормових рослин, заготівлі, переробки та зберігання кормів в індивідуальних присадибних господарствах спеціалістами ветеринарної медицини не контролюється взагалі.

Вищевказані процеси частково контролюються спеціалістами відомчих структурних підрозділів ветеринарної медицини великих сільськогосподарських підприємств, і то лише у випадку перевезення їх в інші господарства, або у випадку спалаху масових захворювань.

Останні п'ять років було зареєстровано спалахи наступних хвороб: лейкоз ВРХ, сказ.

Необхідно відмітити, що лейкоз великої рогатої худоби реєстрували у індивідуальних присадибних господарствах мешканців.

У великих сільськогосподарських підприємствах це захворювання останні десять років не реєструється.

Сказ тварин реєструється у Великоолександрівському районі Херсонської області реєструється кожен рік. При цьому, спостерігаються тенденції до збільшення кількості випадків захворювань. На сказ у районі, також, хворіла і велика рогата худоба.

Джерелом збудника сказу в Великоолександрівському районі Херсонської області є червона лисиця. Необхідно відмітити, що на сказ хворіє і людина.

На епізоотичні вогнища сказу та лейкозу накладували карантин і проводили комплекс спеціальних ліквідаційних протиепізоотичних заходів.

Також, у Великоолександрівському районі Херсонської області проводилися спеціальні профілактичні протиепізоотичні ветеринарні заходи: масові діагностичні дослідження, профілактична імунізація, лікувально-профілактичні заходи та ветеринарно-санітарні роботи.

Серологічне дослідження великої рогатої худоби на лейкоз та бруцельоз і алергічне на туберкульоз у Великоолександрівському районі Херсонської області проводять два рази на рік і вони охоплюють усе поголів'я тварин району. При цьому спостерігаються тенденції до їх збільшення.

Також, проводиться не значна кількість досліджень на губчастоподібну енцефалопатію, піроплазмідози, трихомоз, сказ, фасціольоз, диктіокаульоз та ситаріоз. Ці дослідження охоплюють усе поголів'я великої рогатої худоби у сільськогосподарських підприємствах. Вищевказані дослідження взагалі не охоплюють тварин, що утримуються в присадибних індивідуальних господарствах мешканців району. При цьому спостерігаються тенденції до зменшення їх об'ємів.

У Великоолександрівському районі Херсонської області проводили щеплення великої рогатої худоби проти сибірки, трихофітії, колібактеріозу та паратифу.

Хочеться відмітити, що лише щеплення проти сибірки охоплює усе поголів'я великої рогатої худоби і, при цьому, спостерігаються тенденції до їх збільшення. Інші – охоплюють не значну частку стада і вони проводяться тільки у сільськогосподарських підприємствах, а в індивідуальних присадибних господарствах не проводяться і, при цьому, спостерігаються тенденції до їх суттєвого зменшення.

Лікувально-профілактичні обробки великої рогатої худоби у Великоолександрівському районі Херсонської області проводилися проти диктіокаульозу, фасціольозу, телязіозу та гіподерматозу. Вони охоплюють лише поголів'я великої рогатої худоби у сільськогосподарських підприємствах і спостерігаються тенденції до їх зменшення. У індивідуальних присадибних господарствах, згідно звітів, вони не проводяться взагалі.

Ветеринарно-санітарні роботи, згідно звітної документації, у Великоолександрівському районі Херсонської області проводили лише у колективних господарствах у не значній кількості і, при цьому, спостерігаються тенденції до їх зменшення.

В Великоолександрівському районі Херсонської області велику рогату худобу забивають подвірною та на забійно-санітарних пунктах. При цьому, забій на забійно-санітарних проводиться в незначній кількості і спостерігаються тенденції до їх зменшення.

Випадків виявлення хвороб при проведенні перед забійного клінічного огляду та післязабійній ветеринарно-санітарній експертизі при проведенні подвірною забою не було зареєстровано.

А при забої на забійно-санітарних пунктах було виявлено випадки захворювання тварин на інвазійні та незаразні хвороби. Кількість випадків захворювання із року в рік збільшується, але, при цьому, кількість тварин, що забито, зменшується.

Із року в рік зменшується кількість лікувально-профілактичних обробок поголів'я великої рогатої худоби у районі. Це, в свою чергу, привело до збільшення виявлених випадків захворювання тварин на інвазійні захворювання.

Цей факт вказує на те, що у Великоолександрівському районі Херсонської області не достатньо приділяється уваги лікувально-профілактичним обробкам великої рогатої худоби.

Також, викликає занепокоєння подвірний забій тварин.

М'ясо і м'ясопродукти великої рогатої худоби у Великоолександрівському районі Херсонської області реалізують в організаціях оптової та роздрібною торгівлі (базари, магазини харчових продуктів), організаціях суспільного живлення.

Кількість ветеринарно-санітарних експертиз в державних лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи із року в рік збільшується. Кількість випадків захворювання, навпаки, із року в рік, також, збільшується. В основному реєструється ехінококоз. На ехінококоз хворіє і людина і їх не було виявлено при після забійній ветеринарно-санітарній експертизі.

Висновки:

1. Моніторинг ветеринарних факторів системи управління безпечності м'яса і м'ясопродуктів великої рогатої худоби у Великоолександрівському районі Херсонської області є актуальним на сьогоднішній день, тому що, в державних лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи на ринках виявляють хворих тварин.
2. Система управління безпечності м'яса і м'ясопродуктів великої рогатої худоби у Великоолександрівському районі Херсонської області на етапі рослинництва та отримання кормів не може гарантувати безпечність продукції скотарства.

3. Система управління безпеки м'яса і м'ясопродуктів великої рогатої худоби у Великоолександрівському районі Херсонської області на етапі вирощування тварин малоефективна, тому що, вона не охоплює усе поголів'я тварин району.
4. Подвірний забій великої рогатої худоби негативно впливає на ефективність системи управління безпеки м'яса і м'ясопродуктів великої рогатої худоби у Великоолександрівському районі Херсонської області.
5. Існуюча система управління безпеки м'яса і м'ясопродуктів великої рогатої худоби у Великоолександрівському районі Херсонської області не відповідає сучасним вимогам і потребує реформування.

Література:

1. Бойко В.І., Мамчур Л.В. (2016) Ринок м'яса: світові тенденції регіонального розвитку та виробництва. *Економіка АПК*. 1. С. 145-148.
2. Денисенко М.П. Проблеми та перспективи розвитку м'ясного скотарства в Україні. *Ефективна економіка*. URL: www.economy.nayka.com.ua.
3. Брик М.М. (2018) Сучасний стан та перспективи розвитку галузі тваринництва в Україні. *Економічний аналіз*. Том 28. 4. С. 331-337.2.
4. Котелевич В. А. (2017) Ветеринарно-санітарна оцінка якості та безпеки харчових продуктів у Житомирському регіоні. *Наук. вісн. Львів. нац. ун-ту вет. медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького*. Сер. Вет. науки. Т. 19, № 78. С. 58–61.
5. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250287367.13>.
Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL: <http://www.fao.or>